Integrita osobní (i myšlenková)

Pro filosofa má základní důležitost sjednocenost jeho myšlení s jeho skutečným životem. Je to zvláštní úkol a přímo poslání, kterého si však bohužel celá řada myslitelů nebývala a není plně vědoma. Možná, že zápas o osobní identitu je úkolem a posláním každého člověka, ale je to něco tak náročného, že si to uvědomují jen někteří lidé. A řada z těch, kteří si to uvědomují, je nakloněna se od tohoto úkolu odvrátit a dokonce jej důrazněji nebo méně důrazně odmítat a popírat. Mnoho umělců trvá v přesvědčení, že svou tvorbou jsou jakoby vytrženi ze své každodennosti a že jejich každodennost nemá žádný nebo aspoň rozhodující vliv na jejich dílo. Ve vědě se obecně má za to, že váha vědeckých výkonů je čímsi samostatným, co nemá se soukromím vědce zásadně co dělat (leda jen okrajově, když tím je ohroženo jeho soustředění, jeho vytrvalost a výkonnost, apod.). To má pochopitelně druhotný vliv i na sebepochopení filosofů, ale dosvědčuje to pak jen to, že takový filosof nedomýšlí svou úlohu a své poslání, ale zejména poslání filosofie samé dost do hloubky a do posledních důsledků. Myšlenková integrita je hluboce spjata s integritou osobnosti myslitele; proto nemůže být chápána redukovaně (a ochuzeně) jako pouhá logická bezrozpornost. Filosofování totiž není jen jakési myšlenkové dobrodružství, neomezuje se také jen na jednotlivé myšlenkové experimenty (i když ty pochopitelně mají svou nezpochybnitelnou důležitost a závažnost), ale je celoživotní záležitostí, tj. záležitostí celého života, život musí na sebe vzít důsledky filosofování, a filosofování musí cílit k provedení, k uskutečnění v životě a tím ke skutečné proměně života – tak jako samo filosofování není setrvávání na místě, ale je vždy znovu podnikanou revizí a kontrolou jak myšlení samého, tak toho, co bylo promyšleno. Sjednocenost života je pro filosofii jednak tématem, problémem, který musí být analyzován a myšlenkově vyjasňován, ale zároveň je úkolem, posláním, závazkem, protože se ukazuje, že tato sjednocenost či integrita není nikdy definitivně zajištěna, ale musí být ustavičně získávána, prosazována, uplatňována, obnovována, napravována atd.

(Písek, 070907-3.)